

KVALITET I SOLABARNEHAGEN

Strategi mot 2030

Forord

Til politikere, foresatte og andre som ønsker å ha en utvidet forståelse for barnehagens pedagogiske oppgave og andre føringer.

Den gode Solabarnehagen ble først vedtatt i 2011, og har gitt alle barnehagene en pedagogisk retning og et felles fokus. Dette er den første strategiplanen for kvalitet i Solabarnehagen. Planen bygger videre på *Den gode Solabarnehagen – Kvalitetsplan (2017-2021)*. Kvalitetsplanen skrives i ny form og er i tråd med Sola kommune sin planstrategi og målområder.

Solabarnehagen er et samlebegrep på Solas kommunale barnehager og de private barnehagene med tilhørighet i Sola kommune. Gjennomgående i denne *strategiplanen* bruker vi begrepet Solabarnehagen.

Nasjonale føringer for kvalitet i barnehagen

Solabarnehagen skal arbeide ut fra formålsbeskrivelsen i [Barnehagelovens § 1.](#) og i tråd med [Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.](#)

De grunnleggende verdiene i rammeplanen er barndommens egenverdi, demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse. Dette skal prege alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid (KD, 2017). Det er signalisert ny felles sektorovergripende lovendring med veileder fra høsten 2022. ([se her](#))

Lokale føringer

Strategiplanen bygger på Sola kommunes visjon, verdier og planstrategi. Den vil være en forlengelse av [Kommuneplanens samfunnsdel](#) (2019 – 2035) sine målsettinger og bidra til å omsette disse til praksis for barnehagene.

I kommuneplanens samfunnsdel konkretiseres noen fokusområder som bærebjelker for samskaping, folkehelse, bærekraftig samfunnsutvikling, solid økonomi og innovasjon. For å få til et godt og bærekraftig samfunn pekes det blant annet på barn og unge, sosial tillit og tilhørighet og mestring. Som en løsning på fokusområdene prioriteres følgende fire strategier.

De strategiske målene skal legges til grunn for Sola barnehagene:

- Tilhørighet gjennom deltagelse
- Bygge et bærekraftig samfunn
- Solid økonomi som gir handlekraft
- Vi er kreative og tar i bruk nye løsninger

Målet om **tilhørighet gjennom deltagelse** vil bli viet ekstra fokus, og vil være utgangspunkt for å skape gode liv her – og - nå og i det fremtidige voksenlivet.

Helhet og sammenheng

Strategiplan mot 2030 skal ivareta helhetlig og sammenhengende utvikling av barnehagene i Sola. *Strategiplanen* skal være et arbeidsredskap for barnehagens ledelse, lederteam og andre ansatte. Barnehagens ledelse har ansvar for å konkretisere *Strategiplanens* satsingsområder i virksomhetens årsplan og daglige praksis. Den enkelte barnehagevirksomhet kan i tillegg velge egne satsingsområder. Planen danner grunnlag for kompetanseheving og utvikling i barnehagen. *Strategiplan mot 2030* gir foreldre og foresatte informasjon om kvalitet i Solabarnehagen. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nær forståelse med foreldrene.

Innhold

Forord.....	1
Innhold	2
Innledning.....	3
Kapittel 1 - Visjon og verdier	4
Visjon	4
Verdier	4
Overordnet mål for Kvalitet i Solabarnehagen	4
Kapittel 2 - Kvalitet i Solabarnehagen.....	5
Prosesskvalitet – Strukturkvalitet - Resultatkvalitet	6
Kapittel 3 - Utviklingstrekk	7
Rammer for barnehagens praksis	8
Kapittel 4 - Satsingsområder for Solabarnehagen.....	9
Lærende fellesskap.....	10
Livsmestring i et trygt og godt miljø.....	11
Barns rett til medvirkning.....	12
Mangfold og gjensidig respekt	13
Inkluderende fellesskap	14
Kapittel 5 - Kompetanse	15
Verktøy som sikrer kvalitet i Solabarnehagen.....	16
Litteratur:	17

Innledning

Strategiplanen for Solabarnhagen gjelder fra august 2022 og strekker seg frem mot 2030. Planen legger føringer for kvalitet. I planen skisseres overordnede og generelle mål, der vi peker på viktige utviklingsområder for å sikre barnehager med høy kvalitet for *alle barn*. Planen skal legge grunnlaget for god praksis til barns beste og konkretisere kvalitetskjennetegn for alle som jobber nær barnet.

I arbeidet med *strategiplanen* har vi fått innspill fra styrere og andre aktører fra oppvekst. Et utvalg av foreldre har også uttalt seg om hva kvalitet er for dem og deres barn.

Kvalitet kan sies å være barns reelle opplevelse av trygghet i et inkluderende fellesskap med ansatte som innehar formell og ervervet kompetanse om barns utvikling, evne til å omsette teori til praksis og tid til å bygge og støtte trygge og varige relasjoner mellom barn-voksne og barn-barn.

Kvalitet handler også om ledelse og organisering, der det bygges gode strukturer for kompetanseheving i personalgruppen, og evnen til å se viktige faktorer i en sammenheng.

Strategiplanen er overordnet barnehagefeltet i Sola, og skal ivareta kvalitet i både kommunale og private barnehager. De kommunale barnehagene er forpliktet til å jobbe i tråd med *Strategi mot 2030 – kvalitet i Solabarnhagen*. De private barnehagene inviteres til å ta aktiv del i kvalitetsarbeidet og har vært deltakende i utarbeidelse av planen.

Det er barnehageeiers ansvar at personalet har riktig og nødvendig kompetanse. Styrer i barnehagen må sørge for at de ansattes kompetanse tas i bruk, og at kvalitetsutviklingen er målrettet mot barnehagens kjerneoppgaver.

Strategiplanen beskriver kvalitetskjennetegn på disse fem satsingsområdene, som konkretiseres senere i planen:

- **Lærende fellesskap**
- **Livsmestring i et trygt og godt miljø**
- **Barns rett til medvirkning**
- **Mangfold og gjensidig respekt**
- **Inkluderende fellesskap**

Lykke til med viktig arbeid.

Sola 16.05.22

Rune Moen
Kommunalsjef

Tove Valdeland
Barnehagesjef

Kapittel 1 - Visjon og verdier

Visjon

For barnehagene i Sola skal kommunens visjon være en veiviser for hvordan barnehagene skal utvikle seg, og gi retning for kvalitet i Solabarnehagen. Kommunens visjon er:

Ansvar for hverandre.

Visjonen peker på at vi skaper et best mulig liv for den enkelte – sammen. Ansvar for hverandre harmonerer med barnehagens oppdrag jf. Rammeplanen, der vi tar ansvar for relasjonen og fellesskapet barnet er en del av. Vi samhandler med barn, personalet, foreldre og andre samarbeidspartnere – hele laget rundt barnet.

Verdier

For å bygge et tillitsforhold til de vi samhandler med gjør vi det i tråd med Sola kommunes verdier: **Raushet, mestring og mot.** Verdier som legger grunnlag for god ledelse, samhandling og som en ekstra drivkraft i organisasjonen.

[Her](#) kan du lese om visjoner og verdier.

Overordnet mål for Kvalitet i Solabarnehagen

Alle barn i Solabarnehagen skal ha et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

Kapittel 2 - Kvalitet i Solabarnehagen

Trygt og godt barnehagemiljø

Kvalitet i barnehagen er et trygt og godt miljø der barnet opplever seg sett, forstått og respektert. Dette krever tilstrekkelig ansatte med høy faglig kompetanse og evne til å lede. I Sola skal ledere sikre autoritative voksne som forstår og utøver god balanse mellom varme og tydelighet. Pedagogene skal også sikre mangfold og variasjon i aktiviteter og opplevelser for å ivareta at alle barn får kjenne på mestring og glede. Gode barnehager for barn i Norge ([GoBaN](#)) viser til viktigheten av at personalet har en helhetlig tilnærming til barns omsorg, lek, læring og dannning.

Kompetanse

I Sola bygger vi kompetanse gjennom profesjonelle læringsfelleskap. På overordnet nivå skjer dette gjennom samlinger for styrere og pedagoger, og på virksomhetsnivå for hele personalet, gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. I tillegg benyttes videre-utdanningstilbudene fra utdanningsdirektoratet (Udir) for ledere, pedagogiske ledere og fagarbeidere.

Samspill

Barnehagen utgjør barnas sekundære tilknytningspersoner, og i Sola er vi bevisst på at alle interaksjoner med barn er byggesteiner i en relasjon. Relasjonen er et bilde på hvordan situasjonen er her og nå, og de voksne må derfor kontinuerlig jobbe for å sikre gode interaksjoner og positive samspillsituasjoner. *Studier avdekker at samspillskompetanse har større betydning for kvaliteten enn strukturelle faktorer (Howard et al., 2018; Neuman & Cunningham, 2009).* Trygghets sirkelen benyttes som tilknytning for å gi barna støtte, trygghet og rom for utforskning (Brandtzæg, Torsteinson & Øiestad, 2013).

Foreldres definisjon av kvalitet

I utarbeidingen av *strategiplanen*, ble et utvalg av foreldre invitert til å si noe om hva de definerer som kvalitet i barnehagen, på egne og barnets vegne. Foreldrene vektlegger trygge, stabile og faglig kompetente ansatte som omsetter teori til praksis. Videre uttaler de at kvalitet er god kommunikasjon og informasjon. Foreldrene verdsetter også god balanse mellom humor og alvor.

På vegne av barna uttaler foreldrene at trygge og stabile ansatte er det viktigste, sammen med forutsigbarhet, faste rutiner og aktiviteter. Vennskap, tydelige, varme voksne, ansatte som tydelig gir inntrykk av at de kjenner barnet og ser deres potensiale trekkes også frem.

Struktur- og prosesskvalitet

Kvalitet bygges gjennom tydelige strukturer og kontinuerlig analyse av barnas barnehagehverdag og kan beskrives gjennom prosesskvalitet og strukturkvalitet som gir en gitt resultat-kvalitet. Strukturkvalitet beskriver virksomhetens ytre forutsetninger. Dette kan eks være barnehagens organisering, gruppestørrelse, organisering og styringsform, lokaler, økonomi og bemanning. Prosesskvalitet handler om pedagogisk kompetanse, aktiviteter og læringsmiljø, og henger tett sammen med ledelse. Dette beskrives tydelig i GoBaN rapporten, der kvalitet blant annet kjennetegnes av klar ledelse med felles målsettinger og stabilt personal.

Prosesskvalitet – Strukturkvalitet - Resultatkvalitet

Prosesskvalitet

- barns hverdagserfaringer
- sosialt
- emosjonelle
- kognitive
- fysiske

Muligheter barna tilbys for å delta i samspill lek og aktiviteter med barn og voksne

Strukturkvalitet

- barnehagens rammebetingelser
- organisering
- personalets kvalifisering
- gruppestørrelse
- organisering av dagen

Indirekte innflytelse på prosesskvalitet

Resultatkvalitet

- barns læring fra erfaring

Kan måle effekten av prosess og struktur kvalitet

Kapittel 3 - Utviklingstrekk

I Solabarnehagen har vi jobber godt og over tid med inkludering, gjennom *Vi i Sola* lokalt, og via Udir og Inkluderende barnehage - og skolemiljø ([IBS](#)), et felles utviklingsarbeid i samskaping med skole/andre. *Entusiasme for endring* (Mostad, Skandsen, Wærness, Lindvig, 2013) har skapt engasjement og gitt barnehagene gode verktøy. Vi bygger kvalitetsarbeidet videre på erfaringene dette har gitt og gir barnehagene.

Barnehagene er blitt større, barnehagedagene er lengre, barna yngre, flere har hjelpebehov og samfunnet preges av innvandring/bosetting. Det fremstilles større samfunnsmessige krav til faglig innhold og kvalitet. Kommende generasjon må være mer innovative i møte med fremtiden. Til sammen er dette endringer som krever at barnehagen må være i utvikling, se på innholdet, arbeidsmetodene og kompetansebehovet.

Kvalitet

Foreldrene skårer generelt barnehagene høyt når de skal vurdere barnas trygghet, omsorg, relasjon lek og læring i barnehagehverdagen. Samtidig vet vi at kvaliteten i barnehagene varierer, og det er ikke *alle barn* som får den omsorgen og støtten de trenger for å trives og lære (GoBaN).

Kompetanse i personalet

Kompetanse er en nøkkel til å nå pedagogiske mål. Trenden har gått fra å utvikle individuell kompetanse, til å utvikle kompetanse i felleskap, en kultur for barnehagebasert kompetanseutvikling. Barnehagen skal utvikle seg innenfra ved å aktivt søke teori og forskning som bidrar til utvidet læring. Felles kompetanse skal komme barn til gode.

Laget rundt barnet

I Stortingsmelding 6 [Tett på](#) *Tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* skriver regjeringen at de vil vurdere hvordan alle barnehager og skoler kan få tilstrekkelig tilgang til spesialpedagogisk kompetanse. *Tett på* handler også om laget rundt barnet og hvordan vi kan samhandle målrettet og treffsikkert til barnets beste. Endringer i velferdstjenester, peker på at flere lover fra ulike departement samles i en felles veileder ([Prop. 100 L](#)).

Vi kan se en dreining mot en pedagogikk som handler om gode relasjoner mellom de ansatte og barn og mellom barn. Det er utvidet fokus på livsmestring og at dette skal være byggesteiner for et trygt og godt miljø for alle barn.

Spesialpedagogikk

I Sola kommune ser vi det samme utfordringsbilde som på nasjonalt nivå, der barn som mottar spesialpedagogisk hjelp øker. En tendens i samfunnet til å stille diagnose, samt at det er stor økningen blant gutter og blant de flerkulturelle barna. Dette utfordrer både pedagogikken og det økonomiske. Tidlig innsats er blitt synonymt med spesialpedagogisk hjelp. Dette utfordrer det å kunne gi rett hjelp til rett tid.

Utenforskap

Utenforskap er et samfunnsproblem som rammer flere barn, unge og voksne. Politiske myndigheter har satset på inkluderende barnehage og skolemiljø over flere år. Vi er kjent med at utenforskap kan forårsake psykiske lidelser på sikt og i verste fall til at en ikke mestrer livet. Økt mangfold og individualisering kan være en gevinst, men også en utfordring for demokratiforståelsen.

Ambisjon om 50% pedagoger

For å ha høy og god kvalitet i fremtidens barnehager har [regjeringen ambisjon](#) om 50% pedagoger innen 2025. I vår region er det ikke nok barnehagelærere til å dekke dagens behov, og færre søker seg til barnehagelærerstudiet. Målet er høy og relevant kompetanse nærmere barnet, men også en strategi for at barnehagene skal være profesjonelle læringsfellesskap for alle ansatte.

Pr i dag har Sola ca. 40 % pedagoger, ansatte med fagbrev og en del ufaglærte på dispensasjon fra utdanningskravet. Overordnede myndigheter har ambisiøse mål for sektoren, og det kan oppleves et gap mellom intensjon og virkeligheten. Lokal kompetansebygging er vesentlig for å gi *alle barn* og særlig de sårbare, høy kvalitet.

Sykefravær

En del av utfordringsbilde er et generelt høyt sykefravær i Solabarnehagene, noe som ikke er spesielt for Sola, men som er gjenkjennende også nasjonalt. Her må innsatsen omdefineres og fornyes.

Barnehagen er en inspirerende og livlig arbeidsplass, men også en fysisk og psykisk krevende jobb. Høyt fravær gir utfordringer med bruk av ufaglærte vikarer og mindre trygghet og stabilitet for barn, foreldre og organisasjonen.

Involvere foreldre

Solabarnehagen skal legge til rette for god dialog og involvere alle foreldre. Foreldre kjenner barnets behov best og stiller i dag større krav til at barnehagen tilrettelegger barnehagehverdagen for deres barn. Ulike perspektiv og forventninger kan føre til avstand mellom foreldrenes krav og barnehagens oppdrag.

Barnehagebyggene

De kommunale byggene er gamle og ikke bygget for fremtidens krav og utfordringer [Barnehagebruksplan 2021-2025](#). Moderne og friske bygge gir utvilsomt bedre kvalitet for alle barn. Utfordring i Sola er at en preges av nedgang i innbyggertall, og har ledig kapasitet. Barnehager som er små og lite funksjonelle kan erstattes med større og friske bygg. Dette gir større og pedagogisk og økonomisk fleksibilitet.

Rammer for barnehagens praksis

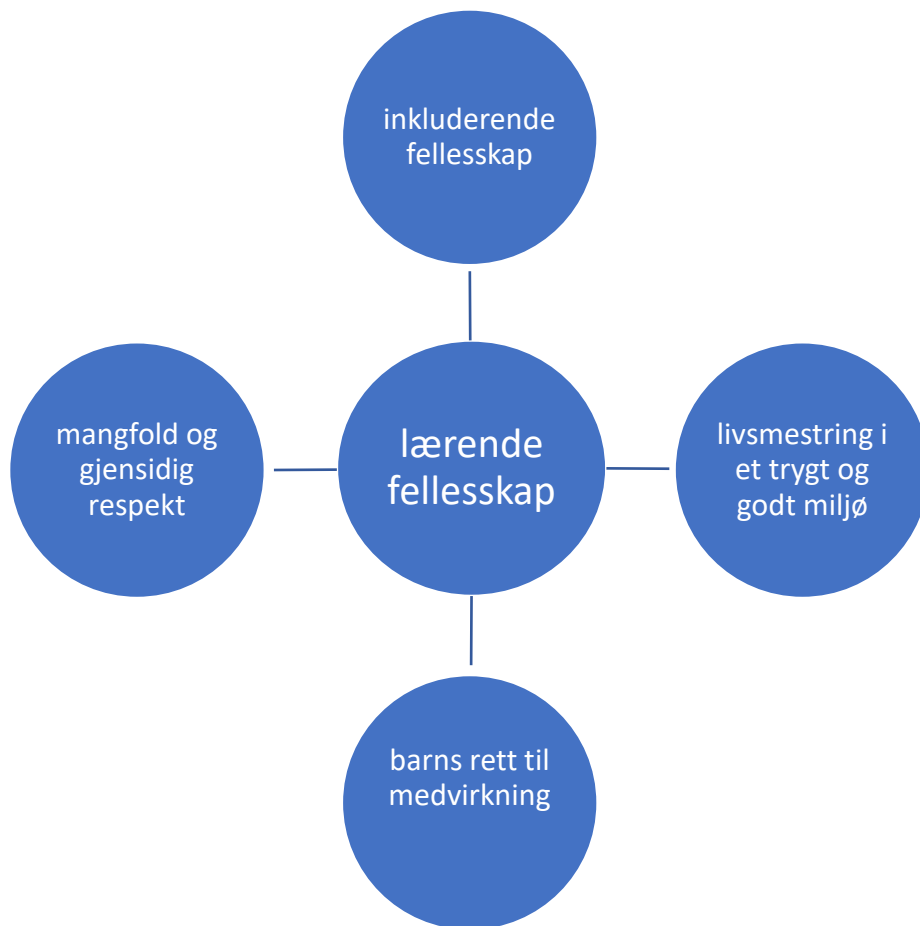
Utviklingstrekk som er beskrevet her utfordrer barnehagene i Sola til å tenke nytt. Det gir oss viktige retningslinjer i arbeidet med å tenke helhet og sammenheng i kvalitetsarbeidet.

Alle barnehager er forpliktet til å jobbe i tråd med barnehageloven og rammeplan for barnehages innhold og oppgaver. Ut fra kommuneplanens satsinger, visjon, verdier og utviklingstrekk som er beskrevet her, har vi formulert fem satsingsområder som Solabarnehagen skal rette særskilt oppmerksomhet mot.

Kapittel 4 - Satsingsområder for Solabarnehagen

Strategiens fem satsingsområder angir en tydelig retning for Solabarnehagens utviklingsområder ved å beskrive kvalitetskjennetegn for hvordan det kan skje. Kvalitetskjennetegnene markeres som kulepunkt under hvert satsingsområde, eksemplene er ikke uttømmende.

Slik gjør vi det i Solabarnehagen:

Lærende fellesskap

Solabarnehagen skal være et profesjonelt lærende fellesskap som reflekterer rundt faglige og etiske problemstillinger som gjelder vårt arbeid. Samtidig skal vi ivareta relasjoner til og mellom barn og voksne.

Lærende fellesskap er plassert i midten av de fem satsingsområdene, og signaliserer et knutepunkt og er en grunnleggende strategi, holdning og læremåte i alle satsingsområdene. Dette satsingsområdet er en kritisk suksessfaktor fordi den er sentralt i forhold til kvalitet oppnåelse i de fire andre satsingsområdene.

Fremtidens folk, som i dag går i Solabarnehagen, skal rustes for et bærekraftig samfunn, som krever god evne til å kommunisere, samarbeide og løse ulike problemstillinger i fellesskap med andre.

Lærende fellesskap handler også om at personalet har en lærende tilnærming i samhandlingen med laget rundt barnet, som er foreldre, andre kommunale tjenester og andre som bidrar med ulike perspektiv til barnets beste. Solabarnehagene bygger kultur for deling, tillit og trygghet. Sola er en del av regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling og jobber i nært partnerskap med Universitetet i Stavanger.

Kvalitetskjennetegn for lærende fellesskap i Solabarnehagen:

- Der barnet opplever voksne som fremmer holdninger og verdier om mangfold og inkludering.
- Der barnet øver på sosialt samspill, samhandler godt med andre og utvikler vennskap.
- Der det er en lekende tilnærming til utvikling og læring, med rom for fantasi, kreativitet og nysgjerrighet.
- Der det blir lagt til rette for barns utvikling av kritisk tenking.
- Der barnet får erfaringer med å gi omsorg, ta vare på seg selv, andre og naturen.
- Der barn får spillerom til undring, utforsking og eksperimentering.
- Der alle ansatte deltar aktivt i refleksjon og dialog for å videreutvikle kvalitet og profesjonalitet.
- Der voksne snur speilet mot egen praksis når det oppstår utfordringer hos enkeltbarn/barnegrupper.
- Der personalet anvender forskning og teori som grunnlag for utvikling av likeverdig kvalitet for alle barn.
- Der vi bygger gode kulturer i et autoritativt miljø.
- Der foreldre inkluderes i fellesskapet og blir lyttet til.

Livsmestring i et trygt og godt miljø

Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring, og følelse av egenverd og forebygge utestengning, krenking og mobbing.

Livsmestring kan defineres som «å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte, samt å skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre også i fremtiden» (LNU, 2017). Å mestre livet starter med en god barndom, denne kompetansen varer livet ut.

[Trygg og god oppvekst](#) i Sola. *Alle barn* og unge har rett til å ha det bra i barnehagen og på skolen. Sola kommune har utarbeidet en plan for å inkludere alle barn og forebygge utenforskap og mobbing.

Solabarnehagen skal fremme trygge og inkluderende barnehagemiljø uten mobbing og andre krenkelser.

Kvalitetskjennetegn for livsmestring i Solabarnehagen:

- Der voksne støtter barnet til å mestre motgang og håndtere utfordringer.
- Der barn blir kjent med egne og andres følelser.
- Der barnet lærer å være en god venn.
- Der det er lek, fryd og latter.
- Der voksne sikrer at *alle barn* har det bra og at alle har noen å leke sammen med.
- Der voksne støtter barna når leken går fast og hjelper barn som ikke er deltakere med gode strategier for å komme inn i leken.
- Det er varme og tydelige voksne som er forutsigbare og trygge i sin kommunikasjon med barn, og setter grenser når det er nødvendig.
- Der voksne rundt barnet vurderer hva de kan gjøre annerledes ved å utfordre egen praksis.
- Der voksne bygger et autoritativt miljø for barn og voksne hver dag.
- Der barnet opplever voksne som skaper en trygg barnehagehverdag preget av inkludering, varme og vennskap.
- Der de voksne tenker tidlig innsats og iverksetter systematisk tiltak når barn eller barnegrupper bekymrer oss.
- Der laget rundt barnet samhandler til det beste for barnet.
- Der observerende voksne har handlingsmot til å søke hjelp når barns adferd bekymrer.
- Der barns psykiske og fysiske helse ivaretas og utvikler seg positivt.
- Det er mulighet for ro, hvile og avslapping.
- Det er daglig fysisk aktivitet, bevegelse og risikofyllt lek.

Barns rett til medvirkning

Et av målene i kommuneplanens samfunnsdel er å skape tilhørighet gjennom deltagelse, der en skal gi mulighet for å medvirke til utviklingen av solasamfunnet uavhengig av alder, funksjonsnivå, etnisitet og kjønn. Medvirkning handler også om å skape noe sammen og være en del av noe.

Barnehagen utvikler barns forståelse av demokrati og barnas evner til å være aktive mennesker i fellesskapet. En god relasjon er et samspill preget av demokratiske praksiser hvor verdiene respekt, nærhet og likeverd er sentrale.

Kvalitetskjenntegn for medvirkning i Solabarnehagen:

- Der barnet opplever seg som betydningsfull og verdifull i fellesskapet
- Der barnet opplever at sine interesser, utviklingsnivå og følelser blir tatt hensyn til.
- Der miljøet oppfordrer barnet til å uttrykke sine følelser, ideer og ønsker.
- Der de voksne er kreative og lekne i sin tilrettelegging for barns medvirkning i forhold til interesse, alder, forutsetninger og behov.
- Der de voksne fanger opp og observerer barns kroppslige og verbale uttrykk, for å få kunnskap om hvordan barna opplever barnehagehverdagen.
- Der de voksne anerkjenner barnets mening, - hvem barnet vil være sammen med og hva barnet liker å gjøre, og bruker denne erfaringen i planlegging og evaluering.
- Der barnet ikke overlates et ansvar de ikke er rustet for.
- Det er tett dialog med foreldrene i det daglige, ved å lytte til deres synspunkt bidrar det til økt forståelse for barns uttrykk og behov.
- Der samhandling med foreldrene på systemnivå, som i samarbeidsutvalg i barnehagen, får medvirke fra et foreldreperspektiv.
- Der barnet trener på sin demokratiske holdning, ved å øve på å ta plass og gi plass til andre mennesker.
- Der de voksne bidrar til at barna blir aktive deltakere gjennom sine initiativ og handlinger.

Mangfold og gjensidig respekt

Mangfold i Solabarnehagen handler om at alle barn er likeverdige og betydningsfulle, det er å planlegge for alle barn, ved å differensiere for de yngste og de eldste. Det er at barn med særlig utfordringer gis muligheter og sees som en ressurs i barnegruppa. Det er at barn gis samme mulighet uavhengig av kjønnsidentitet, seksuell orientering, funksjonsevne, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

I Solabarnehagen har vi opp mot 40 ulike nasjonaliteter som gir et mangfoldig barnehagemiljø. Vi ser vi på det kulturelle og det språklige mangfold som en berikelse for hele barnegruppa, og støtter flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig støtte norskspråket. Barns språkutvikling kan påvirke læringsutbytte, deltakelse i lek, inngå vennskap og fellesskap i barnehagen. Derfor er satsing på språkmiljøet en naturlig del av mangfold i et inkluderende fellesskap i Solabarnehagen.

Vi tenker på mangfold som uttrykk for forskjellighet. Vi er alle forskjellige og mangfold er det normale.

Kvalitetskjenne tegn for mangfold og gjensidig respekt i Solabarnehagen:

- Der barn opplever at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
- Der barn lærer av hverandre, og blir nysgjerrige og undrer seg over likheter og forskjeller.
- Der barnet kjenner seg anerkjent og unik for den de er, og er synlig og verdifull i fellesskapet.
- Der voksne synliggjør ulike verdier, kultur, religion og livssyn.
- Der barn opplever glede og mestring i det kulturelle fellesskapet.
- Der voksne synliggjør et mangfold av familieformer slik at barn opplever glede og stolthet over egne bakgrunn og familietilhørighet.
- Der personalet reflekterer over egne holdninger til likeverd.
- Der voksne har et nonverbalt fokus på språkutvikling.

Inkluderende fellesskap

For at *alle barn* skal oppleve å være inkludert i fellesskapet, er det nødvendig å ha kjennskap til egne og andres følelser. Lekekompetanse er viktig for at barnet blir invitert inn i leken og at de inviterer andre inn i lek.

I Solabarnehagen jobber de voksne med inkludering, der ulike barn har behov for ulik støtte. Personalet skaper møteplasser og oppretter trygge og gode relasjoner til hvert barn.

Solabarnehagene skal jobbe systematisk og i samhandling med laget rundt barnet og med barnet for å inkludere *alle barn*. Det viktigste grepet for å styrke en inkluderende praksis er å forbedre kvaliteten på det ordinære tilbudet. Solabarnehagen er forpliktet til å jobbe i tråd med målsetningene i *Stortingsmelding 6 (2019-2020)* og [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#). Det er både et løft og et løfte som handler om å gi *alle barn* likeverdige muligheter til læring og utvikling uavhengig av barns forutsetninger. Det innebærer at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barn og at det allmennpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet sees i sammenheng.

Kvalitetskjennetegn på et inkluderende fellesskap:

- Der barnehagehverdagen har en struktur der *alle barn* opplever seg betydningsfulle og føler seg som en del av fellesskapet.
- Der de voksne skaper trygge overganger mellom hjem og barnehage, mellom avdelinger og ved overgang til skolen/SFO.
- Der *alle barn* deltar i lek, der voksne har kunnskap og erfaring til å invitere alle med i leken.
- Der aktivitetene er tilpasset alle barn, og gir mestringsfølelse.
- Der barn får tilpasset støtte i samspill og lek av voksne som anerkjenner og ser barnets behov.
- Der miljøet inne og ute, sørger for at alle barn får delta i fellesskapet.
- Der voksne er autoritative: tydelige, trygge, forutsigbare og varme i sin kommunikasjon med barn, også når de setter grenser.
- Der voksne bygger en autoritativ kultur, i krevende situasjoner snur en speilet mot seg selv og ser på hva en kan endre.
- Der voksne benytter trygghets sirkelen tilknytning for å gi barna støtte, trygghet og rom for utforsking.
- Der de voksne bygger en kultur for å kunne ta ansvar for hverandre.

Kapittel 5 - Kompetanse

I planperioden mot 2030 vil følgende kompetanse og satsing prege Solabarnehagen og beskrives her i korte trekk. I tillegg og som styringsstøtte til denne *strategiplanen* utarbeides en detaljert fireårig kompetanseplan.

Leders rolle i kvalitetsarbeidet

Barnehageleder har en avgjørende betydning for kvalitet i Solabarnehagen. Lederteamet i barnehagene består av styrer og pedagogiske ledere.

Styreren har det daglige ansvaret og skal sørge for at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt dem (KD, 2017).

Barnehageledelsen skal være pådrivere og ha kunnskap og verktøy for å utvikle en god organisasjon. Dette stiller krav om kunnskap til; utviklingsprosesser, implementering, operasjonalisering og oppdatert faglig og politisk kunnskap. Barnehagelederen i Sola støtter seg til verdiene; Mestring, mot og raushet.

Barnehagens leder skal sammen med pedagogiske ledere og øvrige personale bruke funn fra observasjoner, analyseverktøy, barns erfaringer og synspunkter, foreldreundersøkelser som grunnlag for å drøfte eksisterende praksis opp mot ny forskning. Dette for å utvikle kvaliteten på tilbudet.

Regional kompetanseutvikling

Leder i barnehagen legger til rette for erfaringsdeling, refleksjon og utfordrer egen praksis i et profesjonelt lærende fellesskap, der alle ansatte er involvert. Kompetanse og støtte i å utvikle profesjonelle lærende fellesskap skjer gjennom Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen ([ReKomp](#)). Dette er i samarbeid med Universitetet i Stavanger og fem andre kommuner i midt Rogaland.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og en inkluderende praksis er varslet i stortingsmelding 6. *Tett på*. Satsingen på kompetansen omfatter hele laget rundt barnet og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barn som har behov for det. Sola kommune har nylig gjennomført en kartlegging av kompetansebehovet i barnehage, skole og venter på resultat fra denne. Dette arbeidet vil være med å prege kompetanseutvikling i planperioden frem mot 2030, og sees i sammenheng med ReKomp.

Felles opplæring

I Solabarnehagen støttes alle ansatte med felles opplæring og begrepsforståelse om den autoritative voksne og et autoritativt klima, der målet er å skape kvalitet og felles forståelse. Dette gjeler også for samhandlingspartnere i skolen og i PPT.

1) Den autoritative voksne

I alle satsingsområder skal den voksne være tydelig og raus, skape gode relasjoner og tilpasse seg det enkelte barn og barnegruppen. Dette ordet Autoritativ er en teoretisk beskrivelse av en inkluderende og sensitiv voksen. Alle ansatte i Solabarnehagen skal lære om og kjenne til teori og forskning om det å være autoritativ. De skal reflektere alene og sammen med sine kollegaer for å finne gode handlingssituasjoner i samhandling med barn (Roland, 2021).

2) Pedagogisk analyseverktøy

Ledere i Solabarnehagen skal iverksette systematiske faglige tiltak for å utvikle kvalitet basert på å identifisere behov. Styrer med lederteamet sørger for opplæring og bruk av et konkret verktøy som Solabarnehagene skal bli gode på:

Pedagogisk analyse er et verktøy som alle ansatte i Solabarnehagen skal få opplæring i. De skal kunne bruke dette verktøyet for å finne frem til handlinger som virker til det beste for barnet og barnegruppen. Barnet får medvirke med sine synspunkt og forslag til endring. Pedagogisk analyseverktøy må opprettes og brukes før en sender henvisning til PPT. [Pedagogisk analyse, Nordahl](#)

Verktøy som sikrer kvalitet i Solabarnehagen

Som sagt innledningsvis er det mange forhold som til sammen utgjør kvalitet for barna. Det er gode fysiske, økonomiske og organisatoriske forhold i hver enhet. Dette påvirkes av gode system fra utsiden både lokalt og sentralt.

Dette er noen viktige kvalitetssystem som er styrende for innholds-kvaliteten for barna:

- Barnehageloven med forskrifter
- www.barnehagefakta.no
- Kommuneplanen
- Medarbeiderundersøkelse
- Foreldreundersøkelse
- Handlings- og økonomiplan
- Lederutvikling
- [Kompetanse for fremtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018–2022 \(regjeringen.no\)](#)
- Internkontroll – Compilo

Litteratur:

Brandtzæg, I., Torsteinson, S., & Øiestad, G. (2013). *Se barnet innenfra - Hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen*. Oslo: Kommuneforlaget.

Howard et al., 2018; Neuman & Cunningham (2009). Hentet fra: *Utdanningsforskning.no - Rapport nr.85, UiS – november 2019*.

https://utdanningsforskning.no/contentassets/98ed9f04afef49fdb83fd345a1aac8a/rapport_85.pdf

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehage – innhold og oppgaver*. Utdanningsdirektoratet. Hentet fra: <https://www.udir.no>

Kunnskapsdepartementet (03. 2022). *Lov om barnehager (barnehageloven)*. Lovdata. Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (03.2022). *Kompetanse for fremtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022*. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/7e72a90a6b884d0399d9537cce8b801e/kompetansestrategi-for-barnehage-2018_2022.pdf

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjon (LNU) (2017). Hentet fra: Læringsmiljøsentret: <https://www.uis.no/nb/laringsmiljosenteret/forskning/livsmestring-i-barnehagen>

Mostad, V., Skandsen, T., Wærness, J. I. & Lindvig, D. K., (2013). *Entusiasme for endring i barnehagen*. Oslo: Gyldendal akademia.

Nordahl, T., *Pedagogisk analyse, del 1*. Hentet fra: <https://vimeo.com/386265201>

OsloMet (03. 2022). *Gode barnehager for barn i Norge (GoBaN)*. Hentet fra: <https://goban.no>

Regjeringen. Prp.100 L (2020-2021) *Endringer i velferdstjenestelovgivningen (samarbeid, samordning og barnekoordinator)*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-100-l-20202021/id2838338/>

Regjeringen (03. 2022). Meld. St. 6 (2019-2020). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/>

Regjeringen (03. 2022). *Barnehager mot 2030* (2021). Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/innsikt/barnehager-mot-2030/id2836842/>

Roland, P. (2021). *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole. Relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Sola kommune (03. 2022). *Kommuneplan for Sola 2019-2035 Samfunnsdel*. Hentet fra: https://www.sola.kommune.no/f/p1/i0ad0ab33-2a84-4f2f-af68-166f0a844ec2/20200515_samfunnsdelen.pdf

Sola kommune (05. 2022). *Barnehagebruksplan 2021 – 2025*. Hentet fra: <https://nyttinnsyn.sola.kommune.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2021018321&dokid=1573391&versjon=2&variant=A&>

Sola kommune (05. 2022). *Trygg og god oppvekst i Sola*. Hentet fra: <https://www.sola.kommune.no/barn-og-unge/trygg-og-god-oppvekst/>

Statsforvalteren (03.2022). *Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage*. Hentet fra: <https://www.statsforvalteren.no/nn/Rogaland/Barnehage-og-opplaring/nasjonale-satsinger-for-kompetanseutvikling/regional-ordning-for-barnehagebasert-kompetanseutvikling/>

Utdanningsdirektoratet (03. 2022). *Samlingsbasert tilbud for inkluderende barnehage- og skole miljø (IBS)*. Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehage-og-skolemiljo/samlingsbasert-tilbud/>

Utdanningsdirektoratet (03. 2022). *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*. Hentet fra: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/lokal-kompetanseutvikling/kompetanseloftet-for-spesialpedagogikk-og-inkluderende-praksis/>

Utdanningsdirektoratet (03. 2022). *Barnehagefakta*. Hentet fra: <https://www.barnehagefakta.no/>

Foto: R.E.W. Tjodmarka barnehage 2022, godkjent til bruk i strategiplanen (s. 4, 12 og 13).
I.L.S.A. Røyneberg barnehage 2022, godkjent til bruk i strategiplanen (s. 16).
FotoWeb Child Imagination, Sola kommunes billedarkiv (s. 6).

Sola
kommune